22/01/2021

Мученици чурушки – отргнути од заборава



Тематска изложба архивских докумената „Мученици чурушки – отргнути од заборава”, посвећена страдалима у погрому у Чуругу јануара 1942. године, отворена је 21. јануара 2021. године у галеријском простору Архива Војводине.

Аутори изложбе су протопрезвитер Владан Симић, секретар Епархије бачке, др Небојша Кузмановић, директор Архива Војводине, и Љиљана Дожић, архивски саветник.

Присутни су имали прилику да у уводном кратком филму чују сведочанство о погрому у Чуругу, јануара 1942. године. У име Архива Војводине поздравне речи присутнима је упутио др Небојша Кузмановић. У свом обраћању, господин Кузмановић је говорио о улози Архива Војводине у вези са неговањем културе сећања на жртве страдале у Рацији у јужној Бачкој. „Ми смо свих ових осамдесет година у Архиву Војводине, поред осталог, чували ову врсту грађе и, ево, дошло је време да се оваква врста грађе на овај начин, кроз изложбе, прикаже целокупној нашој јавности. У нашем познатом фонду Ф. 183 чувамо скоро 400 фотографија ових невиних људи – деце, жена, мушкараца и стараца, који су страдали у крвавом јануару 1942. године. На нама је да ту грађу не само сачувамо него и обзнанимо и прикажемо јавности, и то не само научно-стручној већ и другим људима, како би се сећање на ове људе сачувало, сећање које су чували само потомци и света Српска Православна Црква. Само истина може да ослободи све људе и да нам помогне да будемо бољи и да – сећајући се ових људи – помогнемо не само њима него и себи и својим душама”, истакао је директор Архива Војводине.

У наставку се сабранима обратила госпођа Љиљана Дожић, која је – као рођена Чуружанка и потомак страдалих у погрому у Чуругу – поделила своја сазнања о овом злочину у Чуругу, до којих је дошла на основу архивске грађе и докумената, а која су проткана личним доживљајем дубоке туге и жалости због невино пострадалих жртава. „Та туга и бол због више од хиљаду триста невиних жртава је дубоко уткана у нас и чини саставни део личности свакога од нас. Чуружани своје жртве никада неће заборавити, не зато што неће да их забораве него зато што не могу да их забораве, зато што они дубоко живе у свакоме од нас”, поручила је, поред осталог, госпођа Дожић.

На крају, у галеријском простору Архива Војводине обратио се и протопрезвитер Владан Симић, секретар Епархије бачке, који је отворио изложбу. Говорећи о великом погрому у Бачкој у јануару 1942. године, прота Владан је указао на неопходност проналажења у себи високог хришћанског идеала праштања, напоменувши да није могуће до краја опростити уколико се не познаје и не зна читава и пуна истина. „Потрага за пуном истином траје већ неко време, кораци су мали, кратки, али ипак некако ходимо напред. Наша жеља је да и ова изложба буде допринос томе да схватимо и прихватимо истину у њеној страшној и монструозној величини и облику и да – кроз узвишени идеал праштања – у себи пронађемо снаге да тим праштањем почнемо да личимо на оне који су у овом погрому страдали, а не да, као робови и заробљеници мржње, будемо налик онима који су овај злочин

извршили. Стога смо у обавези да о овоме говоримо свуда и на сваком месту, увек сведочећи истину и само истину, не дозвољавајући да та истина о њиховом страдању буде на било који начин злоупотребљена. Наша је обавеза да их се сећамо и да се, осим нашег сећања, за њих молимо да буду у Вечном сећању Божјем, у шта не сумњамо, и да, размишљајући и говорећи о њима и томе што се догодило, себе учинимо бољим људима”, нагласио је отац Владан Симић.

После обраћања проте Владана, програм отварања изложбе је окончан кратким уметничким дȇлом у којем су посетиоци имали прилику да, у музичком извођењу господина Миодрага Близанца, чују стихове Песме о Рацији. Отварању изложбе присуствовали су свештеници Епархије бачке, као и многи грађани Новога Сада и околине.
spc.rs